

Bryssel 2.5.2018
COM(2018) 323 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

**ehdotus Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission väliseksi toimielinten
sopimukseksi**

**talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta
varainhoidosta**

LIITE - TOIMIELINTEN YHTEISTYÖ TALOUSARVIOMENETTELYN AIKANA

A osa. Talousarviomenettelyn aikataulu

1. Toimielimet sopivat käytännön aikataulusta vuosittain hyvissä ajoin ennen talousarviomenettelyn alkamista nykykäytännön pohjalta.

B osa. Talousarviomenettelyn painopisteet

2. Hyvissä ajoin ennen kuin komissio hyväksyy talousarvioesityksen, kutsutaan koolle toimielinten kolmikantakokous (trilogi), jossa käsitellään tulevan varainhoitovuoden talousarvion mahdollisia painopisteitä.

C osa. Talousarvioesityksen laatiminen ja ennakkoarvioiden tarkistaminen

3. Muita toimielimiä paitsi komissiota kehoitetaan hyväksymään ennakkoarvionsa ennen maaliskuun loppua.
4. Komissio tekee joka vuosi talousarvioesityksen, jossa esitetään unionin tosiasialliset rahoitustarpeet.

Talousarvioesityksessä otetaan huomioon

- (a) jäsenvaltioiden toimittamat rakennerahastoja koskevat ennusteet;
 - (b) mahdollisuus käyttää määrärahoja ja tähän liittyvä pyrkimys kiinteän yhteyden säilyttämiseen maksusitoumusmäärärahojen ja maksumäärärahojen välillä;
 - (c) mahdollisuudet ottaa käyttöön uusia toimintapolitiikkoja toteuttamalla pilottihankkeita, uusia valmistelutoimia tai molempia taikka jatkaa päättyviä monivuotisia toimia, sen jälkeen kun on arvioitu, ovatko varainhoitoasetuksessa tarkoitetut edellytykset perussäädökselle olemassa (perussäädöksen määrittely, perussäädöksen tarve täytäntöönpanoa ja poikkeuksia varten);
 - (d) tarve varmistaa, että menot kehittyvät edelliseen varainhoitovuoteen verrattuna talousarviota koskevaan kurinalaisuuteen liittyvien vaatimusten mukaisesti.
5. Toimielimet välttävät mahdollisuuksien mukaan ottamasta talousarvioon vähäisiä toiminnasta aiheutuvia menoeriä.
 6. Euroopan parlamentti ja neuvosto sitoutuvat myös ottamaan huomioon talousarvion toteuttamismahdollisuuksien arvioinnin, jonka komissio suorittaa talousarvioesitystensä laadinnan ja voimassa olevan talousarvion toteuttamisen yhteydessä.
 7. Varainhoidon moitteettomuuden varmistamiseksi ja koska budjettinimikkeistön osastoihin ja lukuihin tehtävät merkittävät muutokset vaikuttavat varainhoitoa koskevaan komission yksiköiden raportointivastuuseen, Euroopan parlamentti ja neuvosto sitoutuvat keskustelemaan komission kanssa kaikista tällaisista merkittävistä muutoksista sovittelun aikana.
 8. Lojaalin ja tiiviin toimielinten yhteistyön varmistamiseksi Euroopan parlamentti ja neuvosto sitoutuvat ylläpitämään säännöllisiä ja aktiivisia yhteyksiä kaikilla tasoilla kummankin osapuolen neuvottelijoiden aktiivisen osallistumisen avulla koko talousarviomenettelyn ajan ja erityisesti sovittelun ajan. Euroopan parlamentti ja neuvosto varmistavat, että niiden keskinäinen tietojen- ja asiakirjojen vaihto on

oikea-aikaista ja jatkuvaa niin virallisella kuin epävirallisella tasolla, ja sitoutuvat tarvittaessa pitämään teknisiä tai epävirallisia kokouksia sovittelujakson aikana yhteistyössä komission kanssa. Komissio varmistaa, että Euroopan parlamentti ja neuvosto saavat tiedot ja asiakirjat oikea-aikaisesti ja yhtäläisesti.

9. SEUT-sopimuksen 314 artiklan 2 kohdan mukaan komissio voi sovittelukomitean koollekutsumiseen saakka tarvittaessa esittää talousarvioesitystä muuttavia oikaisukirjelmia, joihin voi myös sisältyä erityisesti maatalousmenoja koskevia ennakkoarvioita tarkistava oikaisukirjelmä. Komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle tarkasteltavaksi ajan tasalle saatetut tiedot heti kun ne ovat saatavilla. Se esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kaikki niiden pyytämät asianmukaiset perustelut.

D osa. Talousarviomenettely ennen sovittelumenettelyä

10. Hyvissä ajoin ennen neuvostossa pidettävää käsittelyä kutsutaan koolle trilogi, jotta toimielimet voivat vaihtaa näkemyksiään talousarvioesityksestä.
11. Jotta komissio voi hyvissä ajoin arvioida sellaisten Euroopan parlamentin ja neuvoston suunnitteleminen tarkistusten toteutettavuutta, joilla luodaan uusia tai jatketaan aiempia valmistelutoimia tai pilottihankkeita, Euroopan parlamentti ja neuvosto ilmoittavat komissiolle tällaisista aikeistaan, jotta mainitussa trilogissa voitaisiin jo alustavasti keskustella asiasta.
12. Ennen Euroopan parlamentin täysistuntoäänestystä voidaan kutsua koolle trilogi.

E osa. Sovittelumenettely

13. Jos Euroopan parlamentti hyväksyy äänestyksessään tarkistuksia neuvoston kantaan, neuvoston puheenjohtaja panee samassa täysistunnossa merkille näiden kahden toimielimen kantojen eroavuudet ja antaa Euroopan parlamentin puhemiehelle suostumuksensa sovittelukomitean kutsumiseen koolle välittömästi. Kirje sovittelukomitean koolle kutsumiseksi lähetetään viimeistään parlamentin sen istuntojakson, jonka aikana täysistuntoäänestys toimitettiin, päättymistä seuraavan viikon ensimmäisenä työpäivänä, ja sovittelujakso alkaa sitä seuraavana päivänä. Määräaika, joka on 21 päivää, lasketaan neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1182/71⁽¹⁾ mukaisesti.
14. Jos neuvosto ei voi hyväksyä kaikkia Euroopan parlamentin tekemiä tarkistuksia, sen olisi vahvistettava kantansa kirjeellä, joka lähetetään ennen sovittelujaksolle suunniteltua ensimmäistä kokousta. Tällaisessa tapauksessa sovittelukomitean menettely etenee seuraavissa kohdissa esitettyjen edellytysten mukaisesti.
15. Sovittelukomitean puheenjohtajina toimivat yhdessä Euroopan parlamentin ja neuvoston edustajat. Sovittelukomitean kokouksen puheenjohtajana toimii kokouksen järjestäjänä olevan toimielimen edustaja. Kukin toimielin nimeää kuhunkin kokoukseen lähetettävät edustajat ja määrittelee neuvotteluvaltuudet oman työjärjestyksensä mukaisesti. Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat edustettuina asianmukaisella tasolla sovittelukomiteassa siten, että kumpikin valtuuskunta voi esittää toimielimensä puolesta poliittisesti sitovia lausuntoja ja että näin voidaan päästä lopulliseen yhteisymmärrykseen.

¹

Neuvoston asetus (ETY, Euratom) N:o 1182/71, annettu 3 päivänä kesäkuuta 1971, määräaikoihin, päivämääriin ja määräpäiviin sovellettavista säännöistä (EYVL L 124, 8.6.1971, s. 1).

16. SEUT-sopimuksen 314 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan mukaisesti komissio osallistuu sovittelukomitean työskentelyyn ja tekee tarpeelliset aloitteet edistääkseen Euroopan parlamentin ja neuvoston kantojen lähenemistä.
17. Trilogeja pidetään edustuksen eri tasoilla koko sovittelumenettelyn ajan, jotta auki olevat kysymykset voitaisiin ratkaista ja jotta yhteisymmärryksen saavuttamista sovittelukomiteassa voitaisiin pohjustaa.
18. Sovittelukomitean kokoukset ja trilogit pidetään vuorotellen Euroopan parlamentin ja neuvoston tiloissa, jotta tilojen ja palvelujen, myös tulkkipalvelujen, käyttö jakautuisi tasapuolisesti.
19. Trilogiin osallistuvat kolme toimielintä sopivat ennalta sovittelukomitean kokousten ja trilogien päivämääristä.
20. Sovittelukomitean käyttöön annetaan yhteinen asiakirjakokonaisuus (lähtöasiakirjat), jossa esitetään talousarviomenettelyn eri vaiheet⁽²⁾. Nämä asiakirjat sisältävät numerotiedot budjettikohdittain, rahoituskehityksen otsakkeittain lasketut kokonaismäärät sekä konsolidoidun asiakirjan, jossa esitetään määrät ja selvitysosat kaikkien sellaisten budjettikohtien osalta, joiden katsotaan olevan edelleen teknisesti ”avoinna”. Kaikki ne budjettikohdat, joiden katsotaan olevan teknisesti loppuun käsiteltyjä, luetellaan erillisessä asiakirjassa. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta sovittelukomitean lopulliseen päätökseen⁽³⁾. Näissä asiakirjoissa noudatetaan budjettinimikkeistön mukaista luokittelua.

Sovittelukomitealle annettaviin lähtöasiakirjoihin liitetään myös muita asiakirjoja, joita ovat muun muassa neuvoston kannan ja Euroopan parlamentin tarkistusten toteutettavuutta koskeva komission kirje sekä mahdolliset neuvoston kantaa tai Euroopan parlamentin tarkistuksia koskevat muiden toimielinten kirjeet.

21. Yhteisymmärrykseen pääsemiseksi sovittelujakson päättymiseen mennessä trilogieissa
 - määritetään käsiteltäviä talousarviokysymyksiä koskevien neuvottelujen laajuus,
 - hyväksytään teknisesti loppuun käsitellyiksi katsottujen budjettikohtien luettelo edellyttäen, että varainhoitovuoden koko talousarviosta päästään lopullisesti yhteisymmärrykseen,
 - keskustellaan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti määritetyistä kysymyksistä sovittelukomitealle hyväksyttäväksi annettavaan mahdolliseen yhteisymmärrykseen pääsemiseksi,
 - käsitellään aihekohtaisia kysymyksiä, myös monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeittain.

Alustavat päätelmät laaditaan yhdessä kunkin trilogin aikana tai välittömästi sen jälkeen samalla, kun sovitaan seuraavan kokouksen esityslistasta. Alustavat päätelmät rekisteröi trilogia isännöivä toimielin, ja ne katsotaan väliaikaisesti

² Eri vaiheisiin kuuluvat seuraavat: kuluvan varainhoitovuoden talousarvio (hyväksytyt lisätalousarviot mukaan luettuina), alkuperäinen talousarvioesitys, talousarvioesitystä koskeva neuvoston kanta, Euroopan parlamentin neuvoston kantaan tekemät tarkistukset ja komission esittämät oikaisukirjelmät (jolleivät kaikki toimielimet ole niitä vielä täysin hyväksyneet).

³ Budjettikohta katsotaan teknisesti loppuun käsitellyksi, jos siitä ei ole Euroopan parlamentin ja neuvoston kesken erimielisyyksiä ja jos sen osalta ei ole esitetty oikaisukirjelmää.

hyväksytyiksi 24 tunnin kuluttua, sanotun kuitenkin vaikuttamatta sovittelukomitean lopulliseen päätökseen.

22. Sovittelukomitean kokouksissa ovat saatavilla trilogien päätelmät ja asiakirja mahdollista hyväksyntää varten yhdessä niiden budjettikohtien kanssa, joista on päästy alustavasti yhteisymmärrykseen trilogieissa.
23. Euroopan parlamentin ja neuvoston sihteeristöt laativat komission avustuksella SEUT-sopimuksen 314 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun yhteisen tekstin. Se muodostuu näiden kahden valtuuskunnan puheenjohtajien Euroopan parlamentin puhemiehelle ja neuvoston puheenjohtajalle osoittamasta saatekirjeestä, johon sisältyy päivämäärä, jona yhteisymmärrys sovittelukomiteassa on saavutettu, ja liitteistä, jotka sisältävät
 - numerotiedot budjettikohdittain kaikista budjettikohdista ja yhteenlasketut määrät rahoituskehysten otsakkeittain,
 - konsolidoidun asiakirjan, jossa esitetään kaikkien sovittelumenettelyn aikana muutettujen budjettikohtien numerotiedot ja lopullinen teksti,
 - luettelon budjettikohdista, joita ei ole muutettu talousarvioesitykseen tai siitä annettuun neuvoston kantaan verrattuna.

Sovittelukomitea voi myös hyväksyä päätelmiä ja mahdollisia yhteisiä lausumia talousarviosta.

24. Yhteinen teksti käännetään unionin toimielinten virallisille kielille (Euroopan parlamentin käännöspalvelussa) ja toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle hyväksyttäväksi 14 päivän kuluessa yhteisymmärryksen saavuttamispäivästä 23 kohdan mukaisesti.

Yhteisen tekstin hyväksymisen jälkeen lingvistijuristit viimeistelevät talousarvion yhdistämällä yhteisen tekstin liitteet ja budjettikohdat, joita ei ole muutettu sovittelumenettelyssä.

25. Kutakin kokousta (trilogia tai sovittelukomitean kokousta) isännöivä toimielin huolehtii tulkkausjärjestelyistä ja tarjoaa sovittelukomiteassa sovellettavien kielijärjestelyjen mukaisen täyden kielivalikoiman ja trilogeihin ad hoc -kielijärjestelyjen mukaisen kielivalikoiman.

Kokousta isännöivä toimielin huolehtii kokousasiakirjojen kopioinnista ja jakelusta.

Kaikkien kolmen toimielimen yksiköt toimivat yhteistyössä neuvottelutulosten kirjaamisessa yhteisen tekstin viimeistelyä varten.

F osa. Lisätalousarviot

Yleiset periaatteet

26. Koska lisätalousarviot koskevat usein tarkkaan rajattuja ja toisinaan myös kiireellisiä asioita, toimielimet sopivat seuraavista periaatteista varmistaakseen, että niiden yhteistyö sujuu asianmukaisesti ja että lisätalousarvioita koskeva päätöksentekoprosessi sujuu näin ongelmitta ja nopeasti siten, että samalla vältetään mahdollisuuksien mukaan tarve kutsua lisätalousarvioita varten koolle sovittelukokous.
27. Toimielimet pyrkivät mahdollisuuksien mukaan rajoittamaan lisätalousarvioiden määrää.

Aikataulu

28. Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle etukäteen mahdollisista lisätalousarvioesitysten hyväksymisajankohdista tämän kuitenkin vaikuttamatta lopulliseen hyväksymisajankohtaan.
29. Euroopan parlamentti ja neuvosto pyrkivät omaa työjärjestystään noudattaen käsittelemään komission tekemän lisätalousarvioesityksen pian sen jälkeen kun komissio on sen hyväksynyt.
30. Menettelyn nopeuttamiseksi Euroopan parlamentti ja neuvosto varmistavat, että niiden käsittelyaikataulut on koordinoitu mahdollisimman hyvin, jotta menettely voitaisiin toteuttaa johdonmukaisesti ja yhtenäisesti. Tämän vuoksi ne pyrkivät mahdollisimman pian laatimaan alustavan aikataulun lisätalousarvion lopullista hyväksymistä edeltäville vaiheille.

Euroopan parlamentti ja neuvosto ottavat huomioon lisätalousarvion suhteellisen kiireellisyyden sekä tarpeen hyväksyä lisätalousarvio ajoissa, jotta se voitaisiin toteuttaa kyseisenä varainhoitovuonna.

Käsittelyn aikainen yhteistyö

31. Toimielimet tekevät vilpittömässä mielessä yhteistyötä koko menettelyn ajan varmistaakseen mahdollisimman pitkälti sen, että lisätalousarviot hyväksytään menettelyn alkuvaiheessa.

Tilanteissa, joissa näkemykset mahdollisesti poikkeavat toisistaan, Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat kumpikin ennen lisätalousarviota koskevan lopullisen kantansa vahvistamista ehdottaa tai komissio voi milloin tahansa ehdottaa, että koolle kutsutaan erillinen trilogi, jossa keskustellaan näkemyseroista ja pyritään sovitteluratkaisuun, jos tämä on tarkoituksenmukaista.
32. Kaikki sellaiset komission tekemät lisätalousarvioesitykset, joita ei ole vielä lopullisesti hyväksytty, otetaan järjestelmällisesti niiden trilogien esityslistalle, jotka on tarkoitus pitää osana vuotuista talousarviomenettelyä. Komissio esittää lisätalousarvioesitykset, ja Euroopan parlamentti ja neuvosto ilmoittavat mahdollisuuksien mukaan kantansa ennen trilogia.
33. Jos trilogissa päästään sovitteluratkaisuun, Euroopan parlamentti ja neuvosto sitoutuvat ottamaan huomioon trilogin tulokset käsitellessään lisätalousarviota SEUT-sopimuksen ja työjärjestyksensä mukaisesti.

Käsittelyn jälkeinen yhteistyö

34. Jos Euroopan parlamentti hyväksyy neuvoston kannan tekemättä tarkistuksia, lisätalousarvio hyväksytään SEUT-sopimuksen mukaisesti.
35. Jos Euroopan parlamentti hyväksyy tarkistuksia jäsentensä enemmistöllä, sovelletaan SEUT-sopimuksen 314 artiklan 4 kohdan c alakohtaa. Ennen sovittelukomitean koolle kutsumista kutsutaan kuitenkin koolle trilogi:
 - jos trilogissa päästään yhteisymmärrykseen ja jos Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät trilogin tulokset, sovittelu päätetään kirjeenvaihdolla ilman sovittelukomitean kokousta,
 - jos trilogissa ei päästä yhteisymmärrykseen, sovittelukomitea kokoontuu ja järjestää työnsä olosuhteiden mukaan pyrkien saattamaan päätöksentekomenettelyn mahdollisimman suurelta osin päätökseen ennen

SEUT-sopimuksen 314 artiklan 5 kohdassa asetetun 21 päivän määräajan päättymistä. Sovittelukomitean työ voidaan saattaa päätökseen kirjeenvaihdolla.

G osa. Maksattamatta olevat määrät (*Reste à liquider*)

36. Ottaen huomioon, että on varmistettava maksumääräyksiin käytettävien määrärahojen kokonaismäärän hallittu kehitys suhteessa maksusitoumuksiin käytettäviin määrärahoihin, jotta vältetään maksattamatta olevien määrien epänormaali siirtyminen vuodesta toiseen, Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio sopivat valvovansa tiiviisti maksattamattomien määrien tasoa, jotta unionin ohjelmien toteutus ei häiriintyisi siksi, että maksumääräyksiin käytettäviä määrärahoja ei ole maksettu monivuotisen rahoituskehyksen voimassaolon päättyessä.

Jotta kaikkien otsakkeiden maksujen tason ja profiilin asianmukaisuus voitaisiin varmistaa, määrärahojen vapauttamista ja etenkin automaattista vapauttamista koskevia sääntöjä sovelletaan tiukasti kaikissa otsakkeissa.

Toimielimet tapaavat säännöllisesti talousarviomenettelyn aikana arvioidakseen yhdessä talousarvion toteutuksen tilannetta ja näkymiä meneillään olevana vuotena ja tulevana vuosina. Nämä tapaamiset järjestetään toimielinten välisinä kokouksina asianmukaisella tasolla, ja niitä ennen komissio esittää yksityiskohtaisen tilannekatsauksen rahasto- ja jäsenvaltiokohtaisesti maksujen toteutumisesta, saaduista korvausvaatimuksista ja tarkistetuista ennusteista. Jotta varmistetaan erityisesti se, että unioni pystyy täyttämään kaikki rahoitusvelvoitteensa, jotka johtuvat nykyisistä ja tulevista sitoumuksista vuosina 2021–2027 SEUT-sopimuksen 323 artiklan mukaisesti, Euroopan parlamentti ja neuvosto analysoivat komission arviot tarvittavista maksusitoumuksista ja keskustelevat niistä.